

Predviđena je gradnja u gornjem slivu rijeke Drine - Buk Bijela, Foča i Paunci. O tome su 13. novembra izjavu potpisali premijerka Srbije Ana Brnabić i premijer bh. entiteta Republika Srpska (RS) Radovan Višković. Na rijeci Drini, prirodnoj granici između Srbije i BiH, također, u okolini Foče, planira se izgradnja tri hidroelektrane i to na osnovu projekta Hidroenergetski sistem (HS) "Gornja Drina".

Fočanka Dragana Drakul aktivistica je za zaštitu rijeka. Sa sugrađanima se već pola godine bori za zaštitu rijeke Bjelave, koja teče u okolini Foče, grada na istoku Bosne i Hercegovine (BiH) gdje je počela izgradnja mini hidroelektrana. Dragana ocjenjuje da se za velike hidrocentrale na Drini treba napraviti studija izvodljivosti. Dragana ističe da je taj projekat mogla uraditi i sama Bosna i Hercegovina.

"Mnogo bih sretnija bila da naša država realizuje sama takve projekte. Drina jeste da pripada i nama i Srbiji, ali u ovom dijelu toka ne dijelimo je sa Srbijom, nego da svoje rijeke dajemo nekom drugom, pa nek je to i Srbija", rekla je u razgovoru za Radio Slobodna Evropa (RSE) građanka Foče.

Drina kao 'unutrašnja voda RS'

Izjava o izgradnji Hidroenergetskog sistema "Gornja Drina", koju su potpisali vlasti entiteta RS sa vlastima Srbije temelji se na odredbama Zakona o unutrašnjoj plovidbi RS kojima su sve rijeke u tom bh. entitetu, uključujući Drinu, proglašene kao „unutrašnje vode RS-a“. Ustavni sud BiH je odlukom U-9-19 proglasio neustavnim ovo zakonsko rješenje pojasnivši da rijeke predstavljaju imovinu kojom može raspolagati isključivo država.

Državno, a ne entitetsko pravo

Profesor ustavnog prava Kasim Trnka, u razgovoru za Radio Slobodna Evropa, napominje da se radi o 'direktnom kršenju Dejtonskog mirovnog sporazuma od Republike Srbije, nepriznavanju suvereniteta i teritorijalnog integriteta, kao i politike neovisnosti Bosne i Hercegovine'. Kako je profesor Trnka podsjetio, Srbija se kao potpisnik Mirovnog ugovora upravo obavezala u prvoj rečenici tog ugovora da će to poštovati. Ministarstvo energetike Srbije i Ministarstvo energetike i rudarstva Republike Srpske nisu odgovarali na upit Radija Slobodna Evropa u vezi sa kršenjem odluke Ustavnog suda BiH i potpisavanjem zajedničke izjave kako bi se iskoristili hidropotencijali BiH.

Kršenje Konvencije o vodama

Profesor katedre za hidrotehniku sa Rudarsko - geološkog- građevinskog fakulteta u Tuzli Nedin Suljić kaže za RSE da potpisana izjava između entiteta Republika Srpska i Srbije krši

Konvenciju o zaštiti i korištenju prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera, odnosno Konvenciju o vodama, čije su, napominje on, potpisnice država Bosna I Hercegovina i Srbija. Suljić navodi da su se obje zemlje potpisivanjem Konvencije o vodama obavezale da će najveći dio konkretnih odluka rješavati kroz bilateralne sporazume, jer je Drina nacionalni resurs države, a ne jednog dijela, kao što je u ovom slučaju. To važi i bez obzira na specijalne odnose Republike Srpske i Srbije, jer za to, kaže Suljić, bi trebala saglasnost Parlamentarne Skupštine BiH. “Pravno gledajući ovaj sporazum je navažeći”, kaže profesor Suljić.

U Foči vlada optimizam

Radislav Mašić, dojučerašnji načelnik Foče, koja administrativno pripada Republici Srpskoj, vjeruje da je sve urađeno u skladu sa zakonom.

“To je posao koji mi u Foči čekamo više od 40 godina. To je hidroprojekat koji za nas znači mnogo, neiskorištenost rijeke Drine za sve ove godine i otvaranje mogućnosti da se ljudi zaposle, neke velike investicije, za nas u lokalnoj zajednici znači mnogo i radujemo se tom projektu”, kaže on za RSE.

Prema procjenama, koje je za RSE naveo Mašić, projekat će se graditi šest godina.

“U prvoj fazi oko 1.500 radnika će raditi, a u konačnoj verziji do 5.000 ljudi bi bilo na radilištu. Za nas bi to bila zaista velika investicija i zaposlilo bi se sve ono što je radno sposobno”, rekao je on, te dodao da je eksproprijacija izvršena davno, sedamdesetih godina prošlog vijeka.

Rok za izgradnju tri hidroelektrane na osnovu projekta Hidroenergetski sistem (HS) “Gornja Drina” je šest godina, a realizacija, kako je najavljeno, će početi ove građevinske sezone.

Izvor: slobodnaevropa.org